

AZ EURÓPAI GAZDASÁGI ÉS SZOCIÁLIS BIZOTTSÁG

Az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság (EGSZB) az Európai Unió konzultatív szerve, amelynek 350 tagja van. Az általa kibocsátott véleményeket kötelező figyelembe venni a szerződések által meghatározott területeken, illetve a Bizottság, a Tanács és a Parlament önként is konzultálhat vele. Az EGSZB saját kezdeményezésű véleményt is kibocsáthat. Tagjaik nem utasíthatók, feladataik ellátása során teljes mértékben függetlenek, és az Unió általános érdekében járnak el.

JOGALAP

Az EUSZ 13. cikkének (4) bekezdése; az EUMSZ 301–304. cikke; valamint [a Tanács \(EU\) 2015/1157 határozata az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság összetételének megállapításáról](#)

ÖSSZETÉTEL

A. A helyek száma és országok szerinti megoszlása (az EUMSZ 301. cikke)

Az EGSZB tagjainak száma jelenleg 350, a helyek száma a következőképpen oszlik meg a tagállamok között:

- Németország, Franciaország, Olaszország és az Egyesült Királyság: 24;
- Spanyolország és Lengyelország: 21;
- Románia: 15;
- Ausztria, Belgium, Bulgária, Görögország, Magyarország, Hollandia, Portugália, Csehország és Svédország: 12;
- Horvátország, Dánia, Finnország, Írország, Litvánia és Szlovákia: 9;
- Lettország és Szlovénia: 7;
- Észtország: 6;
- Ciprus, Málta és Luxemburg: 5.

2019. májusban a Tanács elfogadta az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság összetételének 2020. szeptember 21-től történő megállapításáról szóló határozatot. A határozat kiigazítja a helyek számát abban az esetben, ha az Egyesült Királyság kilépne az EU-ból, és ezáltal 24 hely megüresedne. Az új szabályok egy-egy új helyet biztosítanak Észtország, Ciprus és Luxemburg számára, mivel ezek a tagállamok

elvesztettek egy-egy helyet az EGSZB összetételét Horvátország csatlakozása miatt módosító legutóbbi határozat nyomán. A többi megüresedett hely a lehetséges jövőbeli bővítésekre képzett tartalékként betöltetlen marad. Összességében az EGSZB tagjainak száma 350-ről 329-re csökken, ha az Egyesült Királyság kilép az EU-ból.

B. A kinevezés módja (az EUMSZ 302. cikke)

A tagokat a Tanács minősített többséggel nevezi ki a tagállamok által benyújtott javaslatok alapján. A Tanács a kinevezésekről konzultációt folytat a Bizottsággal (az EUMSZ 302. cikkének (2) bekezdése). Biztosítaniuk kell a gazdasági és társadalmi élet különböző ágazatainak megfelelő képviselését. A gyakorlatban a helyek egyharmada a munkáltatóké, egyharmada a munkavállalóké, egyharmada pedig egyéb ágazatoké (mezőgazdasági termelők, kiskereskedők, szabadfoglalkozásúak, fogyasztók stb.).

Az EGSZB tagjainak maximális számát a Lisszaboni Szerződés (az EUMSZ 301. cikke) 350-ben határozza meg. Ezt a számot rövid ideig, 2013. július és 2015. szeptember között, Horvátország 2013. július 1-jei csatlakozása miatt meghaladták. Az új tagállam 9 új tagot delegált, és ezzel a tagok száma (344-ről) összesen 353-ra nőtt. Az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság tagjainak a 2015. szeptember 21-től 2020. szeptember 20-ig terjedő időtartamra történő kinevezéséről szóló, 2015. szeptember 18-i 2015/1600 tanácsi határozat Luxemburg és Ciprus tekintetében hatról ötre, Észtország tekintetében pedig hétről hatra csökkentette a tagok számát, összhangban az ugyancsak 350 tagot számláló Régiók Bizottsága képviselői helyeinek elosztásával.

C. A megbíztatás jellege (az EUMSZ 301. cikke)

Az EGSZB tagjaira a nemzeti kormányok tesznek javaslatot, őket a Tanács öt évre nevezi ki és megbíztatásuk megújítható (az EUMSZ 302. cikke). A tagok európai gazdasági és szociális érdekcsoportokból kerülnek ki. A megbíztatások 2015–2020 közötti időszakra történő megújítására utoljára 2015. októberben került sor.

A tagok az alábbi három csoport egyikébe tartoznak:

- [Munkaadók](#) (I. csoport);
- [Munkavállalók](#) (II. csoport);
- [Sokszínű Európa](#) (III. csoport).

A tagok feladataik ellátása során teljes mértékben függetlenek, és az Unió általános érdekében járnak el (az EUMSZ 300. cikkének (4) bekezdése). Amennyiben az EGSZB-ben egy tag vagy póttag helye megbíztatása végével megüresedik, a tag helyettesítéséhez külön tanácsi határozatra van szükség.

SZERVEZET ÉS ELJÁRÁSOK

Az EGSZB nem tartozik az EUSZ 13. cikkének (1) bekezdésében felsorolt intézmények közé (ugyanakkor a 13. cikk (4) bekezdése megemlíti, hogy a bizottság tanácsadói minőségben segíti a Parlamentet, a Tanácsot és a Bizottságot), de szervezeti és működési szempontból nagyfokú autonómiával rendelkezik.

- Tagjai közül két és fél éves időtartamra megválasztja elnökét és elnökségét;

- elfogadja eljárási szabályzatát;
- saját kezdeményezésére is ülésezhet, de általában a Tanács vagy a Bizottság kérésére ülésezik;
- véleményeinek elkészítését az uniós tevékenység különböző területei szerint hat szakosított szekció segíti (valamint albizottságokat is létrehozhat, hogy azok meghatározott kérdésekkel foglalkozzanak):
 - „Mezőgazdaság, vidékfejlesztés és környezetvédelem” ([NAT](#)) szekció;
 - „Gazdasági és monetáris unió, gazdasági és társadalmi kohézió” ([ECO](#)) szekció;
 - „Foglalkoztatás- és szociálpolitika, uniós polgárság” ([SOC](#)) szekció;
 - „Külkapcsolatok” ([REX](#)) szekció;
 - „Egységes piac, termelés és fogyasztás” ([INT](#)) szekció;
 - „Közlekedés, energia, infrastruktúra és információs társadalom” ([TEN](#)) szekció.
- a szinergiahatások érdekében a Régiók Bizottságával közös állandó titkárságot működtet Brüsszelben (ennek székhelyéről lásd Lisszaboni Szerződéshez csatolt, az intézmények székhelyéről szóló 6. számú jegyzőkönyvet). Ezen túlmenően a 2014. évi költségvetési eljárás keretében a Parlament Elnöksége is megállapodást kötött az EGSZB-vel annak érdekében, hogy közösen növeljék a hatékonyságot a fordítás területén. A bizottság éves működési költségvetéséről az uniós költségvetés VI. szakasza rendelkezik (2014-ben 131 millió euró).

JOGKÖRÖK

A bizottság az 1957. évi Római Szerződések révén jött létre azzal a céllal, hogy a közös piac kialakítása a gazdasági és társadalmi érdekcsoportok bevonásával történjen, továbbá hogy intézményi mechanizmust biztosítsanak az Európai Bizottság és a Miniszterek Tanácsának európai kérdésekről való tájékoztatására. Az Egységes Európai Okmány (1986) és a Maastrichti Szerződés (1992) kibővítette az EGSZB elé utalandó kérdések körét. Az Amszterdami Szerződés tovább bővítette az EGSZB elé utalandó kérdések területeit, és lehetővé tette, hogy az Európai Parlament konzultáljon vele. Az EGSZB évente átlagosan 170 konzultatív dokumentumot és véleményt bocsát ki (ebből 15%-ot saját kezdeményezésre). A véleményeket a Hivatalos Lapban teszik közzé. Az EGSZB tanácsadói jogkörrel rendelkezik (az EUMSZ 300. cikke). Célja az uniós döntéshozatalért felelős intézmények tájékoztatása a gazdasági és társadalmi élet képviselőinek véleményéről.

A. Az uniós intézmények kérésére kibocsátott vélemények

1. Kötelező konzultáció

Bizonyos területeken a szerződés előírja, hogy döntés csak akkor hozható, ha a Tanács vagy a Bizottság konzultált az EGSZB-vel, melyek a következők:

- agrárpolitika (43. cikk);

- a személyek és a szolgáltatások szabad mozgása (46., 50. és 59. cikk);
- versenypolitika (91., 95. és 100. cikk);
- közvetett adók harmonizálása (113. cikk);
- a belső piacra vonatkozó jogszabályok közelítése (114. és 115. cikk);
- foglalkoztatáspolitikai (148., 149. és 153. cikk);
- szociálpolitika, oktatás, szakképzés és ifjúság (156., 165. és 166. cikk);
- közegészségügy (168. cikk);
- fogyasztóvédelem (169. cikk);
- transzeurópai hálózatok (172. cikk);
- iparpolitika (173. cikk);
- gazdasági, társadalmi és területi kohézió (175. cikk);
- kutatás és technológiafejlesztés, valamint úrkutatás (182. és 188. cikk);
- környezetvédelem (192. cikk).

2. Fakultatív konzultáció

A Parlament, a Bizottság, valamint a Tanács minden olyan esetben is konzultálhat a Gazdasági és Szociális Bizottsággal, amikor azt indokoltnak tartja. Amennyiben ezen intézmények (akár kötelező, akár fakultatív alapon) konzultálnak a Gazdasági és Szociális Bizottsággal, (legalább egy hónapos) határidőt tűzhetnek ki, amelynek lejártát követően a vélemény hiánya nem képezheti akadályát a további eljárásnak (az EUMSZ 304. cikke).

B. Saját kezdeményezésű vélemény kibocsátása

A Gazdasági és Szociális Bizottság bármikor dönthet úgy, hogy véleményt bocsát ki olyan esetekben, amikor ezt indokoltnak tartja.

Udo Bux
05/2019

